

QORTI ĊIVILI PRIM'AWLA

ONOR. IMĦALLEF TONI ABELA LL.D.

Seduta ta' nhar il-Hamis, 12 ta' Jannar, 2023

Numru

Rikors Numru 925/2017 TA

Anna Vassallo gja Spiteri ID 449959M

vs

Mario Spiteri ID 469658M

Il-Qorti:

Rat ir-rikors maħluf ta' Anna Vassallo (gja' Spiteri L-Attriċi) tad-9 ta' Ottubru 2017 li permezz tiegħu ppremettiet u talbet is-segwent;

1. "Illi l-partijiet iżżewġu nhar id-dsatax (19) ta' Diċembru 1980 u minn dan iż-żwieġ twieldu żewġt itfal;
2. Illi huma sseparaw legalment minn xulxin b'kuntratt ippublikat min-nutar Dottor Ivan Barbara tal-ħamsa (05) ta' Marzu elfejn u tnejn (2002) (ara Dok A anness);
3. Illi fiż-żmien meta ġie ppublikat dan il-kuntratt ta' separazzjoni personali l-partijiet kienu ġew assistiti minn avukat wieħed;
4. Illi jirriżulta li ftit qabel il-firma ta' l-att ta' separazzjoni personali ippublikat min-nutar Dottor Ivan Barbara tal-ħamsa (05) ta' Marzu elfejn u tnejn (2002) l-intimat kien sar missier ta' tarbija minn mara oħra; fatt li kien għal kollox mistur għall-

esponenti dak iż-żmien u liema fatt l-esponenti saret taf bih proprju dan l-aħħar u li kieku l-esponenti kienet taf b'dan il-fatt hekk sostanzjali, gravi u determinanti hija ma kienetx tagħti l-kunsens tagħha għal publikazzjoni tal-att ta' separazzjoni sudett;

5. Illi dan huwa tradiment li l-esponenti qatt ma kienet qed tistenna minn missier uliedha speċjalment meta dan il-fatt sostanzjali jaffettwa kemm il-patrimonju tagħha kif maqbul fil-likwidazzjoni tal-komunjoni ta' l-akkwisti fl-att ta' separazzjoni sudett u kif ukoll jaffettwa l-patrimonju ereditarju taż-żewġ ulied tagħha mal-intimat;
6. Illi l-intimat żamm dawn il-fatti sostanzjali u li jolqtu l-materja tal-att ta' separazzjoni moħbija għal kollox mill-esponenti billi kien jaf li l-att ta' separazzjoni li ġie ffirmat ma kienx ikun aċċettabbli għall-esponenti li kieku hi kienet taf dawn il-fatti materjali;
7. Illi għalhekk il-kunsens tal-esponenti għall-att ta' separazzjoni personali ppublikat min-nutar Dottor Ivan Barbara tal-ħamsa (05) ta' Marzu elfejn u tnejn (2002) nkiseb b'egħmil doluż da parti tal-intimat kif se jirriżulta aħjar waqt is-smiegħ tal-kawża, billi wkoll il-kunsens ta' l-esponenti għall-imsemmi att ġie mogħti bi żball dwar fatti li jaffettwaw is-sustanza nnifisha ta' l-oġġett tal-ftehim;
8. Illi dan kollu ġja kkawża, qed ikompli jikkawża u ser ikompli jikkawża danni ingenti fil-konfront tal-esponenti li għalihom huwa esklussivament ħati u responsabbli l-intimat minħabba l-aġir qarrieqi, abbużiv u llegali tiegħu;
9. Illi għalhekk l-imsemmi att ppublikat min-nutar Dottor Ivan Barbara tal-ħamsa (05) ta' Marzu elfejn u tnejn (2002) huwa null u bla effett fil-Liġi u l-esponenti għandha d-dritt li titlob li l-istess att jiġi għal kollox rexiss;
10. Illi għalhekk kella ssir din il-kawża;

Għaldaqstant għar-raġunijiet premessi, r-rikorrenti titlob bir-rispett lil din l-Onorabbli Qorti jogħġobha:-

1. Tiddikjara u tiddeċiedi illi l-kunsens ta' l-esponenti fuq l-att ppublikat min-nutar Dottor Ivan Barbara tal-ħamsa (05) ta' Marzu elfejn u tnejn (2002) ġie karpit b'egħmil doluż da parti tal-intimat u/jew li l-kunsens ta' l-esponenti ġie mogħti bi żball dwar fatt li jaqa' fuq is-sustanza nnifisha ta' l-oġġett tal-ftehim;
2. Tiddikjara null u bla effett fil-Liġi l-att ta' separazzjoni tal-partijiet ippublikat min-nutar Dottor Ivan Barbara tal-ħamsa (05) ta' Marzu elfejn u tnejn (2002);
3. Tiddikjara konsegwentement rexiss l-att ta' separazzjoni tal-partijiet ippublikat min-nutar Dottor Ivan Barbara tal-ħamsa (05) ta' Marzu elfejn u tnejn (2002) ai fini u effetti kollha tal-Liġi;
4. Tiddikjara l-intimat unikament responsabbli għad-danni kollha sofferti mill-attriċi kaġun tal-aġir qarrieqi, abbużiv u llegali da parti tal-intimat.
5. Tillikwida, okkorrendo bl-opera ta' periti nominandi, l-ammont ta' danni sofferti mill-attriċi.
6. Tordna lill-intimat iħallas lill-attriċi d-danni kollha hekk likwidati fit-talba preċedenti.

Bl-ispejjeż kontra l-intimat li hu minn issa ngunt in subizzjoni”.

Rat ir-risposta maħlufa tal-16 ta' Novembru 2017 li permezz tiegħu wieġeb u eċċepixxa is-segwent;

1. “Illi preliminarjament huwa qed jagħti ruħu notifikat bir-rikors ġuramentat u bid-dokumenti annessi mal-istess rikors ġuramentat b'effett mil-lum.
2. Illi it-talbiet tal-attriċi għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż u dan għas-segwent i raġunijiet:
 - a) Illi l-kuntratt ta' separazzjoni ta' bejn il-partijiet tal-5 ta' Marzu 2002 atti Nutar Dottor Ivan Barbara ġie awtorizzat mis-Sekond Awla tal-Qorti Civili Illum Qorti Civili (Sezzjoni ta' Gurisdizzjoni Volontarja). Dok A.
 - b) Illi l-istess kuntratt huwa validu anke għall-attriċi, tant li kien bis-saħħa tal-istess kuntratt l-attriċi applikat u otteniet id-divorzju permezz ta' sentenza tal-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja) deċiż fil-25 ta' Mejju 2017 rik nru 97/17 AL (kopja rikors u sentenza annessi Dok B u Dok C rispettivament).
 - c) Illi kien biss meta l-esponenti intavola proċeduri quddiem il-Qorti Civili (Sezzjoni tal-Familja) Kawża 35/17 AL fl-ismijiet Mario Spiteri vs Anna Spiteri li permezz tagħha talab li jiġi dikjarat li l-attriċi kisret id-disposizzjonijiet tal-klawsola numru disgħa (9) tal-kuntratt ta' separazzjoni ta' bejn il-partijiet tal-5 ta' Marzu 2002 atti Nutar Ivan Bartolo stante li hija kienet qed tgħix fil-fond proprjeta in komuni tal-partijiet li jinsab numru erbatax(14) Triq is-Sajf Mosta ma raġel ieħor ċertu Olaf Cini li l-attriċi intavolat dawn il-proċeduri.
 - d) Illi l-kuntratt ta' separazzjoni de quo tant huwa validu għall-attriċi li anke fir-risposta ġuramentata tagħha hija eċċepiet li "Illi l-kuntratt ta' separazzjoni msemmi jagħti drittijiet lill-konvenuta li għadhom ser jibqgħu viġenti u dan kif ser jiġi trattat waqt il-kawża.

Dok D u Dok E-rikors ġuramentat kawża numru 35/17AL u risposta ġuramentata tal-attriċi annessi.

- e) Illi it-talba għar-rexissjoni tal-kuntratt de quo hija preskritta bil-preskrizzjoni tas-sentejn ai termini tal-artikolu 1222 tal-Kodiċi Civili li jgħid:

"l-azzjoni għar-rexissjoni minħabba vjolenza, żball, egħmil doluż, stat ta' interdizzjoni, jew nuqqas ta eta, taqa bil-preskrizzjoni egħluq sentejn."

U l-artikolu 1223(1) tal-Kap 16 jgħid hekk:

"Iż-żmien tal-preskrizzjoni hawn fuq imsemmi jgħodd biss, fil-każ ta' vjolenza, minn dakinhar li l-vjolenza tispicċa u fil-każ ta' żball, ta' egħmil doluż jew ta' kawża falza minn dakinhar li jinkixef id-difett."

Illi ma jistgħax ikun għalhekk li l-attriċi saret taf bih din l-allegazzjoni falza dan l-aħħar u l-esponenti qed jirriżerva minn issa li jitlob proċeduri kontra l-attriċi għal ġurament falz.

- f) Illi minkejja li l-esponenti jiċċhad bil-qawwa kollha li huwa missier ta' tarbija minn mara oħra u anke lest li jsir test tad-DNA a spejjeż tal-attriċi meta hija tiddikjara bil-ġurament għal liema tarbija qed tallega fir-rikors ġuramentat tagħha, huwa jirrileva li l-attriċi ilha sejra b'din il-kantaliena mis-sena elfejn u erbgħa (2004) kif jidher mill-affidavits ta' ulied il-partijiet Gillian Cousin u Melissa Debono hawn annessi u markati Dok Fu Dok G rispettivament.
- g) Illi mingħajr preġudizzju għal premess, il-konvenut ma eżerċita ebda qerq, dolo jew 'mala fede' fil-konfront tal-attriċi tant li lanqas fl-istess rikors ġuramentat ma ssir ebda referenza għal liema rappreżentazzjonijiet foloz, artifiċi frawdolenti u raġġiri gravi u determinant ġew mwettqin mill-intimat b'qerq tal-istess attriċi u kif inhu meħtieġ għas-suċċess ta' tali kawżali ta' nullita'. Fil-fatt kienet l-istess attriċi li bil-bwona volonta kollha tagħha issottoskriviet validament għal dan il-kuntratt ta' separazzjoni tant li kienet l-attriċi li għażlet lill-avukat Dr Joseph Brincat li dejjem hija ħadmet bih u li kien Dr Joseph Brincat li rrikomandahom lin-nutar Ivan Barbara u ġie ingaġġat dan n-nutar fuq rakkomandazzjoni tal-avukat Brincat biex jippubblika l-kuntratt.

Kienet l-attriċi li ħadet lill-esponenti għand l-avukat tagħha Dr Joseph Brincat, kien l-istess avukat li abbozza l-kuntratt u fehmu lill-partijiet, kien l-istess avukat li għaddieħ lin-nutar u kien l-Imħallef Tonio Mallia dak iż-żmien imħallef tas-Sekond Awla li kellem lil partijiet u awtorizza tali kuntratt.

- h) Illi wkoll mingħajr preġudizzju għal press lanqas ma jeżisti ebda żball da parti tal-attriċi fil-mod li din iddeportat ruħha fil-konfront tal-intimat wisq anqas xi żball li huwa sostanzjali, skużabbli u determinant li jirrendu l-kuntratt ta' separazzjoni null u bla effett.
- i) Illi lanqas ma jeżisti ebda nuqqas ta' forma jew fis-sustanza li effettivament jirrendu l-kuntratt ta' donazzjoni wieħed null u bla effett. Id-disposizzjoni tal-Att dwar il-Professjoni Nutarili u Arkivji Nutarili (Kap 55 tal-Liġijiet ta' Malta) u l-proċeduri quddiem is-Sekond Awla tal-Qorti Civili ġew ukoll skupolozament segwiti mill-avukat Joe Brincat meta l-partijiet dehru quddiem l-imħallef Tonio Mallia sabiex l-abbozz tal-kuntratt ta' separazzjoni jiġi awtorizzat u min-Nutar li ppubblika l-att.
- j) Illi lanqas ma teżisti ebda raġuni għar-responsabilta, likwidazzjoni u ħlas ta' danni anzi se mai huwa l-esponenti li qed isofri danni meta l-attriċi qed tagħmel din il-kawża b'malizja u bi premessi foloz sabiex tibqa (għix fid-dar li hija proprjeta komuni bejn il-partijiet.

3. Salv eċċezzjonijiet ulterjuri.

4. Bl-ispejjeż u b'riżerva għal kawża għad-danni sofferti mill-konvenut”.

Rat id-dokumenti u provi kollha.

Rat l-atti kollha tal-kawża.

Rat li l-Attriċi permezz ta' nota ċediet it-talbiet 4, 5 u 6.

Rat in-noti ta' osservazzjonijiet rispettivi tal-partijiet.

Rat li l-Kawża tħalliet għall-lum għas-Sentenza:

Punti ta' fatti

Il-partijiet iżżewwġu fid-19 ta' Diċembru 1980 u sseparaw legalment permezz ta' kuntratt fl-atti tan-Nutar Ivan Barbara tal-5 ta' Marzu 2002. Bħala fatt jirriżulta ukoll li dak iż-żmien il-partijiet kienu assistiti mill-istess avukat.

L-Attriċi tilmenta, li ffit qabel ma ffirmat dak il-kuntratt, l-Attur kien sar missier ta' tarbija minn mara oħra. Hi tgħid li f'dak il-mument dan il-fatt kien mistur minnha. Tgħid li saret taf b'dan "dan l-aħħar" iġifieri fl-epoka meta għamlet din il-Kawża fid-9 ta' Ottubru 2017.

L-Attriċi qed issotni, li tħossha li ġiet traduta u li kienet taf b'dan il-fatt, ma kienitx tiffirma s-separazzjoni personali bit-termini tal-kuntratt fuq imsemmi (a' fol 3).

Għalhekk qed isostni, li l-kunsens tagħha kien karpit b'għemil doluż da parti tal-konvenut u/jew mogħti bi żball dwar fatt li jaqa' fuq is-sustanza nnifisha tal-oġġett tal-ftehim. Għalhekk għamlet din il-Kawża.

Punti ta' liġi

Kif anke jirrisulta mit-talbiet, l-Attriċi qiegħda timmira li tottjeni minn din il-Qorti dikjarazzjoni fis-sens, li meta hi prestat il-kunsens tagħha għall-kuntratt ta' separazzjoni minn mal-konvenut tal-5 ta' Marzu 2002 fl-atti tan-nutar Ivan Barbara, dan kien mehud b'għemil doluż prattikat mill-konvenut jew li ġie mogħti

bi żball dwar fatt li jaqa' fuq is-sustanza nnifisha tal-oġġett mertu ta' dak il-kuntratt, u li għalhekk dan huwa null.

Artikolu 974 tal-Kodiċi Ċivili jgħid li *“Jekk il-kunsens ikun ġie mogħti bi żball, jew meħud bi vjolenza, jew b'għemil doluż, ma jkunx jiswa”*.

Dwar x'jikkostitwixxi għemil doluż artikoli 981 jispjega hekk :

“(1) L-għemil doluż huwa motiv ta' nullità tal-ftehim, meta l-inganni magħmulin minn waħda mill-partijiet ikunu tali illi mingħajrhom il-parti l-oħra ma kienitx tik-kuntratta.

(2) L-għemil doluż ma jistax ikun preżunt, imma għandu jiġi ppruvat.”

Fil-waqt li artikolu 976 tal-Kodiċi Ċivili jiddisponi li *“L-iżball dwar il-fatt ma jgibx in-nullità tal-kuntratt ħlief meta jaqa' fuq is-sustanza nnifisha tal-ħaġa li tkun l-oġġett tal-ftehim”*.

Fis-Sentenza fl-ismijiet G.Spiteri -vs- C.Spiteri et, deċiża fit-28 ta' Ġunju 1957, il-Qorti ta' l-Appell qalet illi:-

“Huwa indubitat li kuntratt li jkun jonqsu wiehed minn dawn irrekwiziti essenzjali għandu jitqies bhala radikalment null.... Il-kunsens minhabba zball, vjolenza jew qerq mhux validu u l-obbligazzjonijiet mingħajr kawza jew magħmulin fuq kawza falza m'għandhom ebda effett.”

Skond il-ġurisprudenza ta' dawn il-Qrati huwa mgħallem li:

“Nella causa d' impugnazione di contratto, per vizio di consenso si proceda colla massima circospezione perche non si abbia ad annullare un atto che dovrebbe

rimanere in vigore." (**Kollez. Vol. XXIV P I p 203**)" u fis-**Sentenza tad 9 ta' Ottubru, 2003 PA/TM fl-ismijiet M.I.A. -vs- Chev. Joseph M. Scicluna et il-Qorti** qalet li:-

"Il-principju 'pacta sunt servanda' huwa wiehed applikat rigorosament mill-Qrati taghna, u jekk ma tirrizultax xi cirkustanza li, skond il-ligi, tista' twassal ghatthassir tal-kuntratt, l-istess kuntratt irid jigi esegwit miz-zewg nahat."

Dwar il-kunsens karpit b'qerq u għemil doluż, Giorgio Giorgi jispjega b'mod ċar ħafna s-segwenti:

"Affinche dunque si possa parlare di dolo, sembra indispensabile il concorso di quattro condizioni

1. intenzione di nuocere;

2. gravita' nei raggiri da renderli sufficienti a sorprendere l'altrui bona fede;

3. nesso logico di causa ed effetto tra il dolo e il contratto;

4. partecipazione del contraente, contro cui viene promossa l'azione di nullita', alle manovre dolose." (Ara **Giorgi Teoria Delle Obligazioni** dwar il-kunsens

). Dan it-tagħlim ġie abbracċjat anke minn dawn il-Qrati, fost oħrajn fis-**Sentenza tal-Qorti tal-Appell fl-ismijiet Cauchi -vs- Borġ et tal-11 ta' Ġunju tal-1992.**

Dwar l-iżball ta' fatt biex dan ikun jista' jinnewtralizzà għal kollox l-kunsens f'kuntratti l-awturi jispjegaw hekk:

“Se dunque il contratto si annulla a causa d’errore quando esso non sarebbe conchiuso, dove la verità si fosse nella sua pienezza conosciuta, dobbiamo ritenere che l’errore cade sulla qualità sostanziale, quando questa si è avuta principalmente di mira dal contraente, per modo che egli non sarebbe obbligato dove avesse conosciuto non avere la cosa quella qualità da lui attribuitale. Se io, ad esempio, compro un oggetto che credo antico, e lo compro appunto in questa sua qualità, in quanto l’antichità vale ad attribuirgli quel pregio che esso altrimenti non avrebbe, l’errore cade sulla qualità sostanziale, se l’oggetto acquistato sia moderno in luogo di essere antico. Parimente, se acquisto un fabbricato, perché ritengo che esso sia destinato ad opificio ed abbia tutte le condizioni per esser tale, l’errore cade sulla qualità sostanziale della cosa, dove il fabbricato acquistato altro non sia che una casa inserviente ad abitazione. Il decidere pertanto, se l’errore possa, oppure no, esser causa di nullità di contratto, è più questione di fatto, che di diritto, in quanto essa riducesi a vedere, se chi contratto vi fu mosso dalla qualità della cosa, su cui vi è stato errore, ovvero vi fu determinato da altri motivi e considerazioni. Nel primo caso l’errore cade, come si esprime il legislatore, sulla sostanza della cosa, e viziando il consenso, produce la nullità del contratto, nel secondo caso l’errore non ha esercitato alcuna influenza sul contratto, e non può quindi esser causa di nullità.” (Ara Ricci Corso Teoretico – Pratico di Diritto Civile, Vol. VI pagina 29 emfazi tal-Qorti).

Meta din il-Qorti tqies li dan l-artikolu huwa mnissel mill-Kodiċi Napoljoniku, il-Qorti ta' Cassazioni Franciża ġabret f'għasra fi ftit kliem is-sustanza ġuridika ta' dan tiegħu meta qalet hekk:

“L’erreur doit etre consideree comme portant sur la substance de la chose lorsqu’elle est de telle nature que, sans elle, l’une des parties n’aurait contracte` . (Ara Cass. Civ. 28.01.1913. iċċitata fil-Code Civil 2017 it-36 Edizzjoni, ta’ Laurent Leveneur).

Dan it-tagħlim illum jiffirma l-bażi tal-ermenawtika u l-esigenzi sentenzjali lokali. Fil-fatt **Il-Qorti ta’ l-Appell fis-sentenza tat-30 ta’ Marzu, 1936 fl-ismijiet Alessandro Portanier -vs- Paolo Dalli** rriteniet li ‘errore di fatti’ ma jgħibx għan-nullità tal-konvenzjoni ‘se quando cade sulla sostanza stessa della cosa che ne e` l’oggetto’. In sostenn ta’ dan saret referenza għal dak li jingħad minn l-awtur **Franciz Laurent (Vol XV, p 455)** li fuq dan il-kunċett qal hekk:

‘Pothier ci dira` cio` che bisogna intendere per errore sulla sostanza della cosa. L’errore annulla che le parti hanno avuto principalmente di mira e che forma la sostanza di questa cosa. L’errore sulla sostanza e` dunque un errore sulla qualita`, ma non ogni errore sulla qualita` e` sostanziale; bisogna che esso 19 cada su di una qualita` principale, ed e` l’intenzione delle parti quello che deve decidere se una qualita` e` o no principale. E il caso di applicare il principio di Domat: Le parti non avrebbero contrattato se avessero saputo che la cosa non aveva quella qualita` che esse le supponevano; l’errore sara` sostanziale’. (Ara ukoll **Sentenza fl-ismijiet Godfrey Aquilina noe -vs- Vincent Borg et , tal-10 ta’ Marzu 1997 - Vol LXXXI.III.44).**

Ikkunsidrat

Għalhekk fid-dawl ta' dan it-tagħlim, il-Qorti ser issa tgħaddi biex tikkunsidra jekk l-Attriċi rnexxiliex bl-azzjoni tagħha fid-dawl tal-provi prodotti, tilhaq il-miri fit-talbiet li għamlet.

Jibda biex jiġi rilevat, li l-mod kif l-Attriċi kkonduċit it-trattazzjoni tal-Kawża, b'bidla kontinwa ta' avukati fil-perkors tagħha, b'talbiet kontinwi, ġieli anke li jikkontradixxu dak li tkun talbet jew ivverbalizzat qabel, u bil-mod kif gābet ruħha tul din il-Kawża, it-trajettorja li ħadet din il-Kawża kienet waħda penuża ħafna u ħolqot diffikultajiet lil din il-Qorti biex tifhem eżatt fejn riedet tasal l-Attriċi. Għalhekk huwa neċessarju, anke għall-añjar apprezzament ta' dak li ser jingħad li jiġi rintraċċjat anke b'mod kronoloġiku il-mod erratiku tal-Attriċi f'din il-Kawża.

Il-fondamenti tal-kawża jistrieħu fuq il-prova li t-tifla Sarah Ebejer, li qatt ma kienet parti f'din il-Kawża, hija l-wild bijoloġiku tal-konvenut. Fil-fatt, din hija l-allegazzjoni prinċipali tal-Attriċi, għaliex isostni li din il-wild minn mara oħra ma kienitx taf biħ, għaliex altrimenti ma kienitx tiffirma l-kuntratt ta' separazzjoni mertu ta' dawn il-proċeduri.

F'verbal l-Attriċi ddikjarat li din it-tarbija hija Sarah Ebejer li twieldet fit-28 ta' Jannar 2002 minn Eunice Ebejer (ara verbal a' fol 42). Dan jirrisulta anke miċ-ċertifikat tat-twelid, li juri li missierha huwa Robert Ebejer, li ukoll ma kienx parti għal din il-Kawża (a' fol 59).

L-Attriċi resqet lil Chris Farrugia ta' ConsultaDNA biex tipprova l-allegazzjoni tagħha. Dan ix-xhud ma jiftakar xejn dwar it-test li ġie mitlub jixhed dwaru. Il-

mistoqsija saritlu kienet dwar Sarah Briffa u mhux Ebejer, kif tissemma' fil-verbal u ċertifikat fuq imsemmija. Fis-26 ta' Frar 2018, reġa' ressqet li Chris Farrugia u apparti li reġa' qal li ma rrisultalu xejn, iddikjara li lill-konvenut jafu biss bħala personalita' fuq it-TV u li qatt ma raħ fil-klinika tiegħu. (ara a' fol 56).

Il-konvenut esebixxa DNA test ta' BioDNA fejn Dr. Maria Cassar ikkonkludiet li l-probabbilita' li l-missier biologiku ta' Sarah Ebejer huwa l-konvenut hija zero. Dan ikkonfermatu anke bil-ġurament (a' fol 62 ara affidavit a' fol 63). Din il-persuna qatt ma ġiet kontro-eżaminata mill-Attriċi.

Fis-seduta tad-9 ta' April 2018 Dr. Mark Mifsud Cutajar talab li din il-kawża tistenna kawża oħra li għamlet l-Attriċi kontra l-konvenut Rik 272/17AL peress li pronunzjament f'dik il-kawża ser jinċidi direttament fuq din il-Kawża u għaliex ukoll li din il-Qorti ma hiex adita biex tiddeċiedi dwar il-paternita' o meno tat-tarbija inkwistjoni (a' fol 67 emfażi tal-Qorti). Din it-talba saret għaliex fil-Kawża inkwistjoni, li saret mill-Attriċi, kellu jsir test tad-DNA tal-persuna ta' Sarah Ebejer li l-ħin kollu tissemma' f'din il-Kawża. Talba li kjarament timplika li l-provi dwara DNA f'dik il-Kawża kellha tkun prova f'din il-Kawża. Din il-Kawża ċedieta fil-mori ta' din il-Kawża.

Il-Prof Renald Blundell, maħtur espert tad-DNA fil-Kawża li għamlet l-istess Attriċi kontra l-konvenut fil-kawża fuq imsemmija ukoll ikkonkluda li l-konvenut li ma hux il-missier bijoloġiku tal-imsemmija Sarah Ebejer.(a. fol 83 ara ukoll rapport a' fol 86). Pero', joħroġ il-għageb, dan ir-rapport kien qed ikun kontestat mill-Attriċi stess (a' fol 91).

Minflok qagħdet fuq ir-risultanzi ta' dik il-Kawża kif bħal donnha riedet skond il-verbal fuq imsemmi, l-attriċi talbet li jinħatar istitut barrani fil-kawża odjerna u ċioe' l-medical Genetics and Human Genetics Charite' Berlin biex jagħmel DNA test u saħansitra talbet li tkun preżenti għat-test, bil-Qorti twiddiba, li ma tagħmel xejn li jostakola dan il-proċess. Għamlet din it-talba meta kienet hi stess li fil-verbal fuq imsemmi ddikjarat li din il-Qorti ma kienitx adita għaldaqshekk.

Bħal li kieku dan ma' kienx biżżejjed, fis-seduta tal-20 ta' Ottubru 2020 l-Attriċi talbet li ai fini ta' dan id-DNA test jittieħed kampjun tas-saliva, tad-demmm tal-basla tar-ras. Din it-talba waslet biex naffret anke lill-espert li kellu jagħmel dan it-test. Di fatti fil-24 ta' Ottubru 2020 Dr. Felice Klaumann, l-espert inkwistjoni, talbet li tiġi esonerata mill-inkarigu għaliex "*as I have trusted the laboratory and as medical not indicated, ONE test of cells are conclusive. I hereby then cancel my service cause it is ridiculous, how things are handed*". Din l-espert qalet ukoll li "*that this does not make medical sense*". Flok irrejaliżżat li dak li qed titlob ma jagħmilx sens, fis-seduta tal-24 ta' Ottubru 2020, talbet li minflok jiġi maħtur Basile Cherubino biex jagħmel it-test bl-insistenza li jittieħdu t-tlett samples. Dan sar dejjem fuq suġġerimenti tal-Attriċi li fil-parti kbira tagħhom ma kienux opposti mill-Konvenut.

B'mod mill-aktar inkredibbli, fis-seduta tal-4 ta' Marzu 2021, l-Attriċi injorat għal kollox dak li ordnat il-Qorti u abbandunat it-talba tagħha ta' testijiet oħrajn. Bdiet isostni, li kellha f'idejha ċertifikat tad-DNA li juri l-kuntrarju taċ-ċertifikati l-oħra kollha, (a fol 149 u a' fol 152 sa 155). Għal dan l-iskop reġa' ittella' Dr. Christopher Farrugia u ċaħad li qatt ma ħareġ dak iċ-ċertifikat u bl-istess mod

ċaħdu li qatt ma marru għal xi DNA test għad-DNA Consulta, li hija d-ditta ta' Christopher Farruġia, kemm Sarah Ebejer u l-konvenut (a' fol 162, 163 u 173 sa 175). Il-Qorti għandha dubbji serji dwar il-veraċità tal-kontenut ta' dan iċ-ċertifikat u ma teskludix li kien wieħed falz. Iżda l-Qorti ma rieditx tkompli tikkomplika l-proċeduri bħal ma donnha dejjem riedet tagħmel l-Attriċi, li saħansitra giet immultata minn din il-Qorti għal disturb u diżordni fl-Awla (ara fol 189 u tergo). Għalhekk baqat għaddejja bil-prosegwiment tal-Kawża.

Meta l-kawża kienet tħalliet għall-kontro-eżami tal-konvenut, l-Attriċi, meravilja tal-meravilji, talbet li tixhed *viva voce*. Il-Qorti fakkritha li kienet diġa' xehdet bl-affidavit u rreferitha ukoll għal verbal tal-21 ta' Ġunju 2021 fejn kienet iddikjarat li għalqet il-provi tagħha. F'dan l-istadju, anke l-konvenut kien għalaq il-provi tiegħu. Għalkemm is-sabar ta' din il-Qorti huwa kbir, din id-darba ma ippermetttiliex li tixhed għaliex ma riditx li tipprolunga aktar dawn il-proċeduri.

Permezz ta' rikors tas-7 ta' Marzu 2022 l-Attriċi li reġgħet talbet li jinħatar perit ieħor biex jagħmel DNA. Permezz ta' digriet tat-3 ta' Mejju 2022, din il-Qorti, tat spjegazzjoni dettaljata ta' x'għara f'din il-Kawża, u ċaħdet it-talba. Peress li dawn il-proċeduri ma damux biżżejjed u inutilment, l-Attriċi għamlet talba biex tappella minn dan id-digriet (a' fol 215). Din it-talba giet miċħuda permezz ta' digriet mogħti fil-miftuħ (a' fol 278).

Li ma kienx għall-fatt, li din il-Qorti tgħożż bil-kbir il-prinċipju ta' smiegħ xieraq, forsi dawn il-proċeduri ma kienux idumu daqshekk. Bħal donnha l-Attriċi trid ta' bilfors tgħaddi tagħha meta minn dak li rrisulta lil din il-Qorti huwa ċar miktub fuq il-ħajt tal-verità, li l-konvenut ma hux il-missier bijoloġiku ta' Sarah Ebejer.

Din qatt ma kienet parti għal din il-Kawża minkejja li din kienet kwistjoni li tolqot anke intrinsikament lilha. Imma hadd mill-partijiet ma talab li tkun kjamata fil-Kawża. Anke l-istess Sarah Ebejer, minkejja konsapevoli bl-esistenza ta' dawn il-proċeduri, ma għamlitx talba biex tintevjeni jew li tkun kjamata. Tant kienet konsapevoli b' dawn il-proċeduri li anke affidavit għamlet f'dawn il-proċeduri (a' fol 162). Din ukoll qatt ma ġiet kontro eżaminata. L-anqas ommha Eunice qatt ma tressqet b'xhud.

Il-Qorti waslet ukoll għall-konklużjoni, li anke jekk l-Attriċi kellha s-suspett dwar dak li tallega, ma hux minnu li saret taf biss dan l-aħħar kif tgħid fir-raba' premessa tar-rikors ġuramentat (ara ukoll affidavit tal-Attriċi a' fol 46 it-tieni paragrafu). Di fatti Gillian Cousin, tiddikjara b'affidavit li ommha kienet tgħidilha li l-konvenut għandu tifla minn girlfriend' (aff maħluf 2/11/2017. (a' fol 39). Haġa tal-għaġeb, l-Attriċi saħansitra għamlet kwerele kriminali biex jittieħdu proċeduri kontra tagħha għall-ġurament falz kontra bintha, mingħajr ma qieset x'konsegwenzi rapport bħal dan jista' jġib fuq bintha stess. Tajjeb li jiġi rilevat, li f'din il-Kawża, l-Attriċi qatt ma hasset il-ħtieġa li tikkontro-eżamina lill-bintha anke biex tattakka l-kredibiltà tagħha.

Il-Qorti issibha haġa stramba ukoll, li l-Attriċi otteniet divorzju abbażi fost oħrajn, tal-kuntratt ta' separazzjoni li llum qed tipprova tannulla. Is-Sentenza ngħatat fil-25 ta' Mejju 2017 propju, f'it tax-xhur qabel ma ntavolat il-Kawża odjerna.

Wara dan kollu, din il-Qorti, mill-provi li għandha quddiemha, qatt ma tista' tasal għall-konklużjoni li l-Attriċi rnexxielha tipprova t-talbiet tagħha anke fid-dawl tat-tagħlim ġurisprudenzjali fuq imsemmi. Ma hemm ebda prova, l-anqas waħda

remota, ta' dak li tallega l-Attriċi. Kull kumment ieħor ikun superfluwu għaliex *res ipsa loquitur* u l-fatti li għandha quddiemha din il-Qorti jikkellmu għalihom innfushom u ċioe,' li ma hemm ebda ness bijoloġiku bejn l-konvenut u l-imsemmija Sarah Ebejer.

Dan ifisser li per konsegwenza jikkrollaw b'saħħa l-pretenzjonijiet u l-allegazzjonijiet li qed tagħmel l-Attriċi fil-konfront tal-konvenut. Għalhekk it-talbiet attriċi li għadhom pendenti ser ikunu miċħuda.

Decide

Għaldaqstant għar-raġunijiet imsemmija din il-Qorti qed taqta' u tiddeċiedi din il-Kawża bil-mod segwenti:

Tiċħad l-ewwel, it-tieni u t-tielet talbiet Attriċi.

Tastjeni milli tieħu konjizzjoni tar-raba', ħames u sitt talbiet stante li dawn ġew ċeduti fil-mori tal-Kawża.

Spejjeż tal-kawża kollha a' karigu tal-Attriċi.

Imħallef Toni Abela

Deputat Registratur